

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/264/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5709211183
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5709211183.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa Stavebné bytové družstvo, so sídlom Žilina, M. Bella 852, IČO: 31 624 952, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokát Adriana Hrdinová, s.r.o. so sídlom Žilina, Vojtecha Spanyola 1726/13, proti odporkyni J. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom M., Z. X, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou AK JUDr. Marek Hic, s.r.o. so sídlom Martin, P.O. Hviezdoslava 10625/23B, o zaplatenie 38.361,52 eur s príslušenstvom, na základe odvolania odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 8C/287/2010 zo dňa 21. januára 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 38.361,52 eur spoločne s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.9.2009 do zaplatenia. Vychádzal z toho, že odporkyňa uzatvorila s OTP Bankou, a.s. zmluvu o hypotekárnom úvere, na základe ktorej bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam vo vlastníctve navrhovateľa (vedeným na LV č. XXXX kat. úz. M.). Z oznámenia OTP Banky mal preukázané, že došlo k výkonu záložného práva s tým, že pohľadávka záložného dlžníka - odporkyne v sume 38.361,52 eur bola pokrytá z výťažku predaja na dobrovoľnej dražbe. Okresný súd následne konštatoval, že navrhovateľ plnil za odporkyňu ako dlžníka, a preto v zmysle § 853 v spojení s § 550 Obč. zák. môže od nej požadovať (regresnú) náhradu tohto plnenia. Odporkyňa pritom uvedenú skutočnosť nepopierala, čo je preukázané aj v započítaní pohľadávky z 2.9.2008.

V súvislosti s dotknutým započítacím prejavom okresný súd uviedol, že k zániku pohľadávky navrhovateľa započítaním na základe jednostranného právneho úkonu odporkyne nedošlo. Už dňa 15.10.2007 totiž odporkyňa postúpila svoju pohľadávku voči navrhovateľovi v celkovej výške 1.816.785,- Sk s príslušenstvom (vyplývajúcu z rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu pri Slovenskej arbitrážnej komore, s.r.o., pod sp. zn. 1Sob/945/06 z 15.1.2007) na spoločnosť Iuris Finance, s.r.o. V čase oznámenia započítania teda odporkyňa už túto pohľadávku nevlastnila. Okresný súd zároveň považoval daný započítací prejav za neplatný, lebo z listu odporkyne z 2.9.2008 nie je zrejmé, proti ktorej pohľadávke veriteľa urobila započítací prejav a nie je uvedená ani výška pohľadávky, ktorú započítava voči pohľadávke navrhovateľa. Navyše, navrhovateľ neuznal započítací prejav, lebo uznesením Okresného súdu Žilina z 20.2.2008 bola začatá reštrukturalizácia navrhovateľa, pričom v jej rámci nemožno takúto pohľadávku (ktorá sa uplatňuje v reštrukturalizácii prihláškou) započítavať.

V spojitosti s námietkou, že odporkyňa započítala svoju pohľadávku už listom z 13.11.2007 prostredníctvom právneho zástupcu Mgr. Brudného, okresný súd konštatoval, že nebolo preukázané plnomocenstvo menovaného na dotknutý úkon. Dodal, že „nepovažoval za potrebné zaoberať sa teoretickými traktátmi uvádzanými v rozsiahlych písomných stanoviskách právneho zástupcu odporkyne“; tieto považoval za irelevantné a zavádzajúce. O trovách konania okresný súd rozhodol tak, že v spore úspešnému navrhovateľovi priznal ich náhradu voči odporkyni v celkovej sume 4.149,93 eur, ktorú výšku konkrétne odôvodnil vymedzením jednotlivých úkonov právnej služby poskytnutých

navrhovateľovi jeho právnym zástupcom, vrátane súvisiacich hotových výdavkov a náhrady za stratu času.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie odporkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že návrh bude zamietnutý. V rozsiahlom podaní poukazovala na všeobecné súvislosti a princípy práva na spravodlivý súdny proces. Namietala, že o (pôvodnom) návrhu navrhovateľa nemal okresný súd (vôbec) konať, keďže išlo o neúplný návrh. Odvolateľka uviedla, že okresný súd účastníkov nepoučil podľa § 118 ods. 2 O.s.p. a taktiež (bez vysvetlenia v odôvodnení) nevykonal ňou navrhované dokazovanie, čím malo dôjsť k zásahu do práva na spravodlivé súdne konanie.

Napadnuté rozhodnutie označila za arbitrárne a nepreskúmateľné, keď - podľa jej názoru - okresný súd nevysvetlil jednotlivé závery, resp. sa niektorými (širšími, ale podstatnými) súvislosťami veci nezaoberal. Za nedostatočne vysvetlené považovala záver o vlastníctve vydražených nehnuteľností navrhovateľom, či o právnej kvalifikácii veci; za opomenuté považovala súvislosti spotrebiteľskej ochrany odporkyne ako slabšej strany v zmluvnom vzťahu, rozporu vymáhaného plnenia s dobrými mravmi, reštrukturalizačného konania navrhovateľa, či („z opatrnosti“) vznesenej námietky premlčania.

Odvolateľka nesúhlasila s vyhodnotením zmluvy o postúpení pohľadávok z 15.10.2007 na spoločnosť Iuris Finance, s.r.o., ktorá nebola v originály ani predložená. V súvislosti s postúpením zdôrazňovala, že dlžník nemá oprávnenie namietat' platnosť samotného postúpenia. Obdobne tretej osobe neprináleží vyžadovať preukázanie plnomocenstva od zástupcu. Navyše, okresný súd neinterpretoval plnomocenstvo odporkyne pre Mgr. Brudného obsahovo ako generálne plnomocenstvo, hoci z jeho textu je uvedené jednoznačné. Odporkyňa napokon namietala, že v časti o trovách konania okresný súd neskúmal účelnosť a dôvodnosť jednotlivých úkonov právnej služby poskytnutých protistrane; obdobne priznal navrhovateľovi úroky z omeškania aj za čas, kedy žiadala v konaní nepokračovať, resp. za čas, kedy návrh navrhovateľa bol neúplný.

Navrhovateľ zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ ods. 2 O.s.p.

Okresný súd sa pri prejednávaní súdnej veci, vrátane jeho úvah a záverov konštatovaných v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, dopustil viacerých nepresností, resp. nedôsledností, ktoré súhrne v aktuálnom štádiu neumožňujú meritorne rozhodnutie odvolacieho súdu. Z titulu nesprávnosti v číslovaní/žurnalizovaní spisu (po č. I. 399 opätovne nasledujú č. I. 200 až 376) nie je dostatočne zrejmé, presne akými listinami bolo vykonané dokazovanie na pojednávaní dňa 21.1.2004. Navyše, pri viacerých listinných dôkazoch (úplne) chýba bližšie označenie číslom listu, prípadne iné individualizované označenie; osobitne, ak opakovane sú uvedené listinné dôkazy „upovedomenie o začatí exekúcie“; resp. spisový materiál obsahuje viacero zmlúv o postúpení pohľadávok. Taktiež nezodpovedá priebehu konania konštatovanie súdu z daného pojednávania, že právny zástupca odporkyne nenavrhol doplnenie dokazovania. Na pojednávaní dňa 21.1.2014 síce nebol prítomný, ale bezprostredne predchádzajúcim písomným podaním označil viacero dôkazných návrhov.

Hoci odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje viaceré (čiastkové) závery, niektoré z nich pre strohosť súvisiacich východísk a úvah (minimálne) vykazujú znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti. Uvedené platí pre konštatovanie o neplatnosti započítacieho prejavu odporkyne z 2.9.2008. Nezodpovedá pritom obsahu daného úkonu, že odporkyňa neuviedla tak pohľadávku nárokovanú navrhovateľom (hneď v druhom riadku túto definuje sumou 1.155.679,16,-Sk), ako ani výšku pohľadávky, ktorú započítava (v druhom riadku druhého odseku vymedzuje čiastku 16.607.083,80,-Sk). Obdobne, vzhľadom na podrobnú argumentáciu odporkyne ohľadom plnomocenstva pre Mgr. Brudného (okrem iného i jeho bezprostredným textom), je neprimeraným len konštatovanie, že menovaný nedisponoval plnomocenstvom na započítanie.

Možno síce (čiastočne) súhlasiť s okresným súdom, že podania právneho zástupcu odporkyne vykazujú výrazné znaky účelovosti a uvádzania s vecou nesúvisiacich všeobecných argumentov, uvedené však neumožňuje tieto podania v celom rozsahu prehliadať. Najvýraznejším prejavom daného nenáležitého prístupu okresného súdu je nezaobranie sa námietkou premlčania vznesenou v priebehu prvostupňového konania.

S poukazom na širšie súvislosti (odvolaciemu súdu známe i z rozhodovacej činnosti v inej veci s takmer identickým skutkovým a právnym základom) je oprávnenou požiadavka odporkyne na posúdenie nárokovaného plnenia i prostredníctvom inštitútu dobrých mravov, ktorú požiadavku rovnako uplatnila ešte pred okresným súdom. Bez reakcie súdu nebolo možné prejsť ani (tvrdený) spotrebiteľský rozmer súdnej veci. V tejto spojitosti (ako i v spojitosti s dobrými mravmi) sú však významnými i ďalšie skutočnosti - odstúpenie od zmluvy medzi účastníkmi odporkyňou, vymoženie časti jej nároku proti navrhovateľovi v exekučnom konaní, „rozdelenie“ pohľadávky priznanej odporkyni proti navrhovateľovi rozhodcovským rozsudkom, vrátane čiastočného postúpenia takejto pohľadávky, následne (tvrdené) „zcelenie“ pohľadávky atď.

Úlohou okresného súdu v ďalšom postupe vo veci bude zopakovať dokazovanie listinnými dôkazmi spôsobom, pri ktorom bude dostatočne konkrétne vymedzené, ktoré listiny boli prečítané, resp. ich obsah oboznamovaný. Pokiaľ okresný súd nebude akceptovať návrhy na doplnenie dokazovania, procesným spôsobom sa v rámci pojednávania vyporiada i s takýmto dielčím návrhom účastníka na postup v konaní. Predovšetkým však v „novom“ rozhodnutí skutočne konkrétne ozrejmi svoje jednotlivé závery vymedzením súvisiacich východísk a úvah. Uvedené sa týka posúdenia určitosti a zrozumiteľnosti započítacích prejavov, vznesenej námietky premlčania, resp. vyhodnotenia súdnej veci prostredníctvom inštitútu dobrých mravov, či spotrebiteľského rozmeru vzťahu medzi účastníkmi.

V záujme jednoznačnejšieho postupu v ďalšom konaní krajský súd dodáva niekoľko záverov, z ktorých je možné/potrebné vychádzať.

Neobstojí námietka odvolateľky, že podanie navrhovateľa z 19.8.2009, došlé okresnému súdu dňa 25.9.2009, označené ako návrh na vydanie platobného rozkazu nie je úplným podaním/návrhom v zmysle § 42 ods. 3 v spojení s § 79 ods. 1 O.s.p. Predmetné podanie obsahuje všetky zákonom predpísané formálne i obsahové náležitosti. Opis rozhodujúcich skutočností je dostatočne jednoznačný z hľadiska skutkového vymedzenia predmetu konania, resp. uplatňovaného nároku. Z označeného podania bolo zrejmé, že z výťažku dobrovoľnej dražby, na ktorej boli predané nehnuteľnosti vo vlastníctve navrhovateľa (LV č. XXXX kat. úz. M.) bol uspokojený hypotekárny úver, ktorý OTP Banka Slovensko, a.s. poskytla odporkyni a navrhovateľ následne požaduje regresný nárok. Takéto vymedzenie skutkového základu obsahuje všetky rozhodujúce čiastkové tvrdenia, od ktorých navrhovateľ odvodzoval uplatňovaný peňažný nárok.

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti (i) Najvyššieho súdu SR je fotokópia listiny (riadnym) dôkazným prostriedkom v zmysle § 125 v spojení s § 129 ods. 1 O.s.p. Odporkyňa fotokópiu zmluvy o postúpení jej pohľadávky voči navrhovateľovi (vyplývajúcej z rozhodcovského rozsudku) na spoločnosť Iuris Finance, s.r.o., dňa 15.10.2007 relevantne - v konkrétnostiach súdnej veci jedinečnými okolnosťami - nespochybnila. Takýmto spochybnením rozhodne nie je rozbor (ne)oprávnenia dlžníka namietat neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Naopak, navrhovateľ (v danej záležitosti v pozícii dlžníka) vychádza práve z platnosti predmetného postúpenia.

Charakter inej vady, ktorá by kauzálnie mohla spôsobiť vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nemá ani neuvedenie okresným súdom okolností predpokladaných v § 118 ods. 2 O.s.p. na pojednávaní 15.5.2012. Podľa aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napríklad sp. zn. 3 Cdo 294/2014, 6 Cdo 134/2010 a 4 Cdo 167/2012) je zrejmé, že v prípade nerešpektovania označenej právnej normy nejde (automaticky) o odňatie možnosti konať pred súdom. Osobitne, ak účastník všetky relevantné argumenty môže uplatniť v nasledujúcom štádiu konania, čo v súdnej veci odporkyňa rozsiahlymi podaniami, tak na súde prvého stupňa, ako aj na odvolacom súde, fakticky i učinila.

Obdobne neobstojí námietka odporkyne o (jej) neakceptovaní reštrukturalizácie navrhovateľa. Uvedené konanie bolo riadne začaté (aj ukončené), jeho právne dôsledky boli dostatočne jasné i odporkyni (jej právnenému zástupcovi). Pokiaľ nepostupovala náležite obozretne v súvislosti s uplatňovaním si nárokov v danom konaní, nie je možné dôsledky tohto osobitného konania (svojim spôsobom) obchádzať v prebiehajúcom konaní požiadavkou na akýsi prieskum dôvodnosti reštrukturalizácie navrhovateľa.

Záver okresného súdu ohľadne právnej kvalifikácie nároku navrhovateľa rozhodne nevykazuje znaky protiprávnosti, resp. až protiústavnosti, ako sa snaží tvrdiť odvolateľka. Analógia (v tomto prípade legis) je totiž štandardnou súčasťou hmotného občianskeho práva, ktorá je priamo predpokladaná právnou normou - § 853 ods. 1 Obč. zák. Vzhľadom na konkrétnosti súdnej veci je však namieste uplatnený nárok posúdiť ako bezdôvodné obohatenie, keďže sa za odporkyňu plnilo to (nesplatený hypotekárny úver), čo podľa práva mala plniť sama (§ 454 Obč. zák.).

Napokon je potrebné dodať, že o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, rozhoduje konajúci súd (§ 120 ods. 1 veta druhá O.s.p.). To znamená, že pokiaľ sa prvostupňový súd vyporiada procesne

akceptovateľným spôsobom s návrhmi účastníkov na doplnenie, resp. vykonanie dokazovania (vrátane vysvetlenia súvisiacej úvahy v odôvodnení rozhodnutia), samotným nevykonaním navrhovaného dôkazu neodníme účastníkom právo konať pred súdom.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.